

LA TRAVIATA

Lärarmaterial

La traviata

Opera i tre akter av Giuseppe Verdi (1813-1901).

Libretto av Francesco Maria Piave, baserad på pjäsen *Kameliadamen* av Alexandre Dumas d.y..

Sjungs på italienska med svensk och engelsk översättning på textmaskin.

Dirigent AIVIS GRETERS, CHRISTOFFER NOBIN

Regissör SILVIA PAOLI

Scenograf EMANUELE SINISI

Kostymdesigner NIKA CAMPISI

Ljusdesigner FIAMMETTA BALDISERRI

Koreograf EMANUELE ROSA

Medverkande

Violetta Valéry IDA FALK WINLAND

Flora Bervoix KATARINA GIOTAS

Annina MIA KARLSSON

Alfredo Germont TOBIAS WESTMAN

Giorgio Germont ORHAN YILDIZ

Gastone DANIEL RALPHSSON

Baron Douphol HANNES ÖBERG

Markis d'Obigny KRISTOFFER TÖYRÄ

Doktor Grenvil ÅKE ZETTERSTRÖM

Giuseppe TORE SVERREDAL

Floras betjänt TOBIAS NILSSON

Ett bud HERBJÖRN THORDARSON

GÖTEBORGSOPERANS KÖR

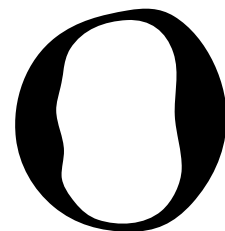
GÖTEBORGSOPERANS ORKESTER

STATISTER

Premiär 12 september 2026

Urpreniär 6 mars 1853 på La Fenice i Venedig.

Föreställningslängd ca 2 tim. och 20 min, inklusive 1 paus (30 min.)

Om *La traviata*

Sammanfattning av handlingen

Violetta Valéry, en välkänd kurtisan i Paris, verkar ha allt: vacker våning, eleganta kläder och manliga beundrare som finansierar hennes extravaganta livsstil. I hemlighet undrar hon dock om dessa ytliga glädjeämnen verkligen är allt livet har att erbjuda. Då möter hon Alfredo Germont, en ung man som länge har varit förälskad i henne på avstånd. Tillsammans med Alfredo får Violetta för första gången uppleva kärlek och omtanke snarare än rikedom och lättsinne. Det verkar som om hon äntligen har funnit sann lycka ... tills obevekliga krafter som familj, tradition och sjukdom griper in.

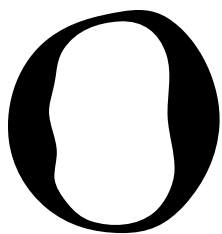
Redan i ouvertüren dras publiken in i Violettas värld. Oavsett om hon befinner sig i den parisiska överklassens febriga nöjesliv eller på sin dödsbädd, är Violetta och hennes öde operans känslomässiga kärna. In i det sista ger hon sig åt kärleken – beredd att offra allt, också sig själv.

Baserad på en sann historia

Med *La traviata* skapade kompositören Giuseppe Verdi (1815-1901) och librettisten Francesco Maria Piave (1815-1901) ett berörande porträtt av något som var ovanligt på 1800-talets operascen: prostitution och sjukdom. Liksom sin förlaga, romanen *Kameliadamen* av Alexandre Dumas d.y., har inte operan det förväntade, sedelärande moraliska slutet som var brukligt vid den här tiden. Istället ges den "fallna" kvinnan både värdighet och styrka, som vore hon en upphöjd hjältenna.

Inspirationskällan till Violetta är en verklig person: den franska kurtisanen Marie Duplessis, som dog i tuberkulos 1847. Kort före sin död hade Duplessis en kort affär med författaren Alexandre Dumas den yngre. Han kom att berätta om kärleksrelationen i den delvis självbiografiska romanen *Kameliadamen*. Några år senare blev boken även en pjäs med premiär i Paris 1852.

Bara några efter premiären bestämde sig Giuseppe Verdi för att använda berättelsen som grund för en opera. Tillsammans med librettisten Francesco Maria Piave skapade han ett av sina mest realistiska musikdramer, där han varken väjer för pjäsens moraliska konflikter eller sjukdomstema. Han kallade ämnet för "ett samtida motiv".

Förbered operabesöket

1. Vem var Verdi?
2. Vad är opera? Hur skiljer sig opera från musikal och teater?
3. Läs på om röstfack på sid. 9.
4. Läs igenom ordlistan på sid. 9-10.
5. Gå igenom vad *La traviata* handlar om. Handlingen finns på sid. 5.
6. Gå igenom *Vem är vem* på sid. 9.
7. Läs regissörens ord, dirigentens text och *Tuberkulos - 1800-talets dödligaste sjukdom*. Finns i denna handledning.
8. Ta del av text, filmklipp och foton på föreställningssidan på opera.se
9. Gå igenom GöteborgsOperans [information om skolbesök](http://information.om.skolbesök).

Efter föreställningen

Läs regissörens text. (sid. 6)

Samtala om

1. Vad menar regissören med det borgerliga samhällets makt? På vilka sätt påverkar det Violettas liv och val?
2. Vad menas med att Violetta blir ett "offer" eller en "syndabock"?
3. Regissören skriver att Violetta måste "tro på illusionen" för att kunna förändra sitt liv. Vilken illusion är det? Varför måste hon tro på en illusion?
4. Hur framställs kvinnans roll i samhället, menar regissören? Ser du några likheter med dagens samhälle?
5. Beskriv Violettas situation. Vilka möjligheter har hon att förändra sitt liv?

Läs dirigentens text (sid. 7)

Samtala om

1. En av dirigentens favoritscener är spelscenen i akt II där musiken driver handlingen framåt med "nästan obeveklig kraft". Hur kan musik skapa känslor av stress, kaos eller spänning? Ge exempel från film, spel eller annan musik.

2. I sin text säger dirigenten att *La traviata* handlar om hur vi behandlar människor i samhällets utkant. Vilka paralleller kan du se mellan operan och vårt eget samhälle? Ge exempel.

Analys och reflektion

1. Vilken scen berörde dig mest?
2. Hur fungerade musiken tillsammans med scenografi och kostym?
3. Kände du igen dig i någon av karaktärerna? Kunde du känna med dem?
4. Fanns det något i scenografin, musiken eller sånginsatserna som förstärkte känslan som regissören vill ha fram? Beskriv.

Skrivövningar

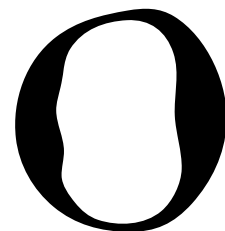
1. Välj ett ställe i operan. Skriv ett brev om det som händer från Violetta till Alfredo, eller från Alfredo till Violetta.
2. Skriv en recension av föreställningen.

Fördjupning

Lyssna på "Amami, Alfredo" som Violetta sjunger i akt II, scen 1), i slutet av duetten med Alfredo. Texten finns på sid. 4. Musiken finns på streamingtjänster.

Duetten börjar med Alfredos fråga "Che fai?" ("Vad gör du?") och utvecklas till en laddad scen där vi får klart för oss att Violetta redan har bestämt sig för att lämna Alfredo.

1. Vad handlar texten om?
2. Vad säger Violetta egentligen till Alfredo?
3. Hur märks det i musiken att situationen är känslomässigt laddad?
4. Vilka känslor hör du i Violettas röst? Hur förändras de under stycket?
5. Vad vet publiken som Alfredo inte vet - och hur påverkar det din tolkning?
6. Varför tror du att ordet "Amami" (Älska mig) är centralt i scenen?

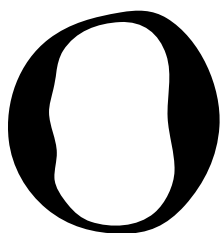

"Che fai?" "Nulla." (Amami, Alfredo)

ALFREDO
Che fai?
VIOLETTA
Nulla!
ALFREDO
Scrivi?
VIOLETTA
Sì... no!
ALFREDO
Qual turbamento! a chi scrivevi?
VIOLETTA
A te!
ALFREDO
Dammi quel foglio.
VIOLETTA
No, per ora.
ALFREDO
Mi perdona, son io preoccupato.
VIOLETTA
Che fu?
ALFREDO
Giunse mio padre...
VIOLETTA
Lo vedesti?
ALFREDO
Ah no, severo scritto mi lasciava,
Però l'attendo, t'amerà in vederti.
VIOLETTA
Ch'è qui non mi sorprenda:
Lascia che m'allontani; tu lo calma.
Ai piedi suoi mi getterò, divisi;
Ei più non ne vorrà; saremo felici,
Perché tu m'ami, Alfredo, non è vero?
ALFREDO
O, quanto! Perché piangi?
VIOLETTA
Di lagrime avea d'uopo, or son tranquilla;
Lo vedi? ti sorrido... lo vedi?
Or son tranquilla, ti sorrido!
Sarò là, tra quei fior, presso a te sempre.
Sempre, sempre presso a te!
Amami, Alfredo,
quant'io t'amo!
Addio!

"Vad gör du?" "Ingenting."

ALFREDO
Vad gör du?
VIOLETTA
Ingenting!
ALFREDO
Skriver du?
VIOLETTA
Ja... nej!
ALFREDO
Vilken oro! Vem skriver du till?
VIOLETTA
Till dig!
ALFREDO
Ge mig brevet.
VIOLETTA
Nej, inte nu.
ALFREDO
Förlåt mig, jag är så orolig.
VIOLETTA
Vad är det?
ALFREDO
Min far har kommit ...
VIOLETTA
Har du träffat honom?
ALFREDO
Nej, men hans brev var strängt...
Men han kommer att bli glad när han ser dig.
VIOLETTA
Vi borde inte överraska honom.
Låt mig gå iväg så lugnar du honom.
I min frånvaro ska jag be på mina bara knän.
Han kommer inte att motsätta sig oss; vi kommer att bli lyckliga, eftersom du älskar mig.
Visst, Alfredo - är det inte så?
ALFREDO
Åh, så mycket! Men varför gråter du?
VIOLETTA
Jag behövde mina tårar, nu är jag lugn.
Ser du? Jag ler åt dig... ser du?
Nu är jag lugn, jag ler åt dig!
Jag lämnar dig, bland de dina, trygg för alltid.
Alltid, alltid nära dig!
Älska mig, Alfredo,
så som jag älskar dig!
Farväl!

Handlingen

Akt I

I Paris salonger lever kurtisanen La traviata ett liv fyllt av fester, beundrare och tillfälliga relationer. Under en praktfull tillställning hemma hos Violetta Valéry presenterar vännen Gastone den unge Alfredo Germont, som länge i hemlighet har älskat henne. Alfredo bekänner sina känslor och sjunger om kärleken som livets sanna mening.

Violetta, som är svårt sjuk men försöker dölja det, blir både berörd och skrämmd av hans uppriktighet. Efter festen tvekar hon mellan sitt fria, självständiga liv och möjligheten till verklig kärlek. När hon blir ensam försöker hon övertyga sig själv om att hon vill fortsätta leva utan förpliktelser, men Alfredos ord dröjer kvar.

Akt II

Första bilden

Violetta och Alfredo har lämnat Paris och lever tillsammans på landet. Alfredo tror att deras liv är lyckligt och harmoniskt, men får veta att Violetta i hemlighet säljer sina ägodelar för att finansiera deras tillvaro. Han reser genast till Paris för att ordna pengar.

Under hans frånvaro anländer Alfredos far, Giorgio Germont. Han väddar till Violetta att lämna sonen, eftersom relationen hotar familjens anseende och dotterns möjlighet att gifta sig. Efter en smärtsam inre kamp går Violetta med på att offra sin egen lycka för Alfredos framtid. Hon lämnar honom utan att kunna förklara sanningen och återvänder till sitt tidigare liv i Paris.

När Alfredo får veta att hon har rest blir han förtvivlad och övertygad om att hon har bedragit honom.

PAUS ca 30 min.

Andra bilden

På en fest hos Flora möts Violetta och Alfredo igen. Violetta försöker dölja sina känslor och uppträder tillsammans med baronen Douphol för att skydda hemligheten bakom sitt beslut. Alfredo, uppfylld av svartsjuka och bitterhet,

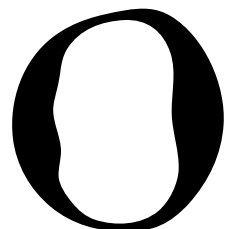
förödmjucar henne offentligt genom att kasta pengar framför henne inför gästerna.

Germont och de andra närvarande fördömer hans handling. Alfredo inser först då vidden av sin grymhet, medan Violetta kollapsar av både sorg och sjukdom.

Akt III

Violetta ligger döende i sitt hem i Paris. Tuberkulosen har brutit ner hennes krafter, och hon är ensam tillsammans med tjänarinnan Annina. Hon läser ett brev från Giorgio Germont där han berättar att Alfredo nu känner till sanningen och är på väg tillbaka för att be om förlåtelse.

När Alfredo anländer återförenas de i hopp om att kunna börja ett nytt liv tillsammans. För ett ögonblick tycks Violetta återfå sin styrka och framtidstron vaknar till liv. Men det är för sent. Mitt i deras försoning sviker kroppen henne, och hon dör i Alfredos armar.

Att bryta mot normen - ett val på liv och död

av SILVIA PAOLI, regissör

Att söka svaret på frågan vad *La traviata* betyder, vad den representerar, är en djupt personlig angelägenhet, tror jag. Som alltid när det gäller de stora mästerverken förändras svaret över tid, med åldern, med erfarenheten.

Jag återkommer ständigt till idén om att det borgerliga samhället är dramas andra stora huvudperson, vid sidan av Violetta. Detta samhälle som fastställer livets regler, som utser platser och former för överträdelser men som samtidigt, utan minsta tvekan, upprätthåller gränsen mellan världarna. Den borgerliga världen kan tränga in i prostitutionens, men aldrig tvärtom. Och lagen är alltid på den starkares sida.

När någon försöker bryta ordningen krävs ett offer. Som i alla traditioner riktas det mot en syndabock genom vilken balansen återställs. Kollektivets våld förädlas i offret och blir därmed en symbol.

Violetta bryter mot reglerna. För att det ska vara möjligt måste hon återvända till barnet inom sig. Hon måste kunna tro att illusionen är möjlig, att drömmen kan bli verklighet. Under ett ögonblick unnar hon sig lyxen att vara sårbar och att tro på att vägen till renhet finns i själen och inte i kroppen. Men familjens anständighet, det hycklande idealet om det "respektabla" äktenskapet, kan inte förenas med äkta känslor och spontanitet. För att få tillträde till denna värld har Violetta bara ett enda ynkligt medel: att förvandlas till ett helgon, med en legend att berätta. Offret för ett värdigt eftermäle är en död i ensamhet. Det är det patriarkala samhälles yttersta manifestation av hyckleriet - ett samhälle som än i dag har svårt för förändring.

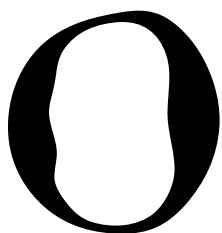
La traviatas korsväg består inte av stationer, utan av valsens kretsande rörelse: Violetta dricker, dansar - och runt henne dömer, verkställer och befäster den borgerliga familjens medlemmar samhällets regler.

Kvinnans kropp behandlas som något som kan ägas, hanteras, kontrolleras. Violetta drömmer om ett eget underland men behandlas som en docka - något att klä av, använda och visa upp. Myten om dockan, som fostrar flickor i en längtan efter perfektion och evig ungdom (eller moderskap), erbjuder männen bilden av en stum och foglig skönhet, alltid tillgänglig.

Vi rör oss i ett marmorerat, nästan kliniskt rum, där dödsdriften är närvarande redan i de inledande scenerna. Det är en scenisk palett som låter Violetta föreställa sig sin dröm, bygga sitt sköra liv på landet och tillåta sig barnslig glädje. Samtidigt är det platsen för ett kirurgiskt ingrepp, ett spel på liv och död, som börjar i förklädnad men slutar i den yttersta nakna ensamheten: sjukdom och en utmattad kropp. ■

"Jag trodde mig kunna bli en annan människa; jag inbillade mig, att jag med din kärlek skulle kunna skapa mig ett nytt liv. Jag drömde om ett stilla liv på landet, om ett rent och enkelt liv; jag tänkte på min barndom - ty man har alltid haft en barndom, vad man än sedan blivit."

citat ur *Kameliadamen* av
Alexandre Dumas den yngre

La traviata - en opera om medmännisklighet

berättat för **LISA IVERSTAM**, programredaktör

” Verdis melodier berör oss på djupet. De bär hans omisskännliga klarhet och enkelhet, samtidigt som de är tätt sammanvävda med karaktärernas känsloliv.

Typiskt för Verdi är också de långa, melodiska linjerna, men lika viktiga är rytmen och pulsen. Under melodierna ligger ofta ett bedrägligt enkelt ackompanjemang som förstärker dramat. I första akten hör vi det tydligt i Brindisin och valsmusiken. På ytan är det en fest – glittrande, elegant och full av liv – men under ruvar något mörkare. Vi vet att Violetta är döende, och i kontrasten mellan musik och handling uppstår en stark spänning: musiken rör sig framåt med grace och lätthet, medan tragedin hela tiden är närvarande.

Lyssna på Ouvertyren. Verdi låter flera känslolager existera samtidigt, och många av de musikaliska idéerna återkommer senare i operan. Från de allra första tonerna råder det ingen tvekan om att berättelsen kommer att sluta i tragedi. Mjuka stråkar i ett högt register förmedlar Violettas skörhet och sjukdom. Därefter följer rörelse och dansliknande energi, men också en rastlös uppåtgående drivkraft som speglar den yttre skönhet och livsstil Violetta kämpar för att upprätthålla. Samtidigt hör vi en sårbar, nedåtgående melodisk linje som återkommer när hon berättar för Alfredo att hon älskar honom. Det är extraordinärt hur Verdi redan i inledningen väver samman alla dessa emotionella dimensioner.

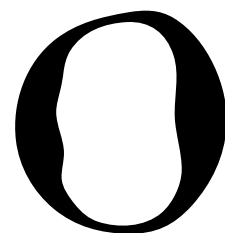
Orkestreringen är förvånansvärt transparent. Även i de stora klimaxen finns ljus och rymd i klangen. För oss i orkestern handlar mycket om balans. Orkestern måste skapa den känslomässiga världen kring karaktärerna och bära dem, utan att någonsin överrösta rösterna på scenen.

Rent musikaliskt är jag särskilt förtjust i spelscenen i andra akten. Här driver Verdi musiken framåt med en nästan obeveklig kraft. Musiken blir ostinatoliknande och turbulent. Allt utspelar sig samtidigt: missförstånd, hemligheter, svartsjuka och det obarmhärtigt pågående kortspelet. Det är en av de mest elektrifierande scenerna i hela operan.

Från första stund vet vi att Violettas tid är utmätt, och ändå fortsätter hon att välja kärlek, generositet och medmännisklighet framför självbevarelse. Hon är en av operalitteraturens mest mänskliga gestalter. Hon offrar sig själv och sin kärlek för andras skull, samtidigt som hon döms av det samhälle hon så gärna vill tillhöra.

När *La traviata* skrevs var konflikten förankrad i dåtidens sociala och politiska strukturer. Idag talar operan istället starkt till vårt eget samhälle och till sättet vi behandlar varandra på. För mig handlar den om hur vi bemöter människor i samhällets utkant och om vi är villiga att stötta dem även när det utmanar vår egen bekvämlighet.

I grunden handlar *La traviata*, helt enkelt, om medmännisklighet – och om att ta hand om varandra.” ■

Tuberkulos – 1800-talets dödligaste sjukdom

av LISA IVERSTAM, programredaktör

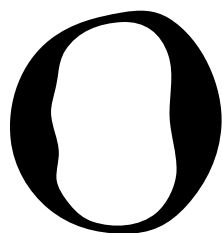
Att Violetta är sjuk anar man redan i början av operan. Hon lider av tuberkulos – samma sjukdom som drabbar Marie Duplessis i Alexandre Dumas roman och pjäs. I många operor från 1800-talet är den kvinnliga huvudpersonen sjuk i just tuberkulos, vilket säger något om tidens syn på kropp, moral och lidande.

Tuberkulos är en bakteriell sjukdom som angriper lungorna. Under 1800-talet var det den sjukdom som skördade flest liv i Europa. Den drabbade främst fattiga, undernärda människor som levde tätt inpå varandra i industrialismens växande städer. I början av 1900-talet, när människors levnadsvillkor förbättrades och vaccinet, och senare antibiotikan, gjorde sitt inträde, minskade sjukdomen kraftigt. Fram till 1990-talet gick utvecklingen åt rätt håll, men sedan dess har tuberkulos återigen blivit en av världens vanligaste infektionssjukdomar.

Sjukdomens påverkan på 1800-talets samhälle märktes i konsten och den är ett återkommande motiv i dåtidens litteratur – ofta kopplas sjukdomen till teman som utsatthet, kärlek och uppoffring. Exempelvis lider såväl Fantine i Victor Hugos roman *Les Misérables* som Mimi i Puccinis opera *La bohème* av tuberkulos. (*Les Misérables* har också gjorts till musikal - och film.) Flera kända författare och

tonsättare dog dessutom i sjukdomen, till exempel John Keats, systrarna Brontë, Frédéric Chopin och Anton Tjechov.

Motivet lever vidare även i modernare verk. I musikalen *Rent*, som bygger på *La bohème*, är Mimi svårt sjuk i AIDS. I filmen *Moulin Rouge*, inspirerad av *La traviata*, dör artisten Satine i tuberkulos.

Vem är vem i *La traviata*?

Violetta *sopran*

En rik, vacker kurtisan och festens medelpunkt. Violetta vet att hon kommer att dö av tuberkulos.

Alfredo *tenor*

En ung man som länge har varit förälskad i Violetta - långt innan operan börjar.

Germont *baryton*

Alfredos far. Hans oro för familjens anseende och sociala ställning gör att han motsätter sig Violettas och Alfredos relation.

Baron Douphol *baryton*

Baronen hade en relation med Violetta innan hon träffade Alfredo.

Annina *mezzosopran*

Violettas tjänarinna.

Flora Bervoix *mezzosopran*

Violettas vän som har stora fester i Paris.

Dr. Grenvil *bas*

Läkare som vårdar Violetta under hennes sista tid i livet.

Röstfack

Sedan början av 1800-talet klassificeras sångröster i sex grundtyper - tre manliga och tre kvinnliga:

SOPRAN

Röstfacket som kan ta de högsta tonerna.

MEZZOSOPRAN

Röstfacket under sopranen och över alt. Ordet kommer från italienskans *mezzo*, som betyder "mellan".

ALT

Det lägsta kvinnliga röstfacket.

TENOR

Det högsta röstfacket för män.

BARYTON

Röstfacket under tenoren och över basen.

BAS

Det lägsta röstfacket.

Ordlista

Ackord

Ett ackord är flera toner som klingar samtidigt. Tillsammans bildar de en klang som kan uppfattas som till exempel ljus, mörk eller harmonisk. Ackorden bidrar till att skapa känsla och riktning i musiken.

Aria

En sång för soloröst med orkesterackompanjement. I opera förekommer arior oftast under ett avbrott i den dramatiska handlingen när en rollfigur musikaliskt reflekterar över sina känslor. De flesta arior är lyriska, med en melodi som går att nynna, och många innehåller upprepningar.

Dramatisk

Något som är starkt, intensivt och fyllt av konflikt eller spänning. I musik och opera används ordet ofta om scener eller musik som uttrycker kraftiga känslor, stora händelser eller avgörande ögonblick.

Klangfärg (timbre)

Från franskans ord för "klangfärg". Begreppet syftar på de egenskaper som ger varje instrument eller röst dess unika ljud. Precis som vi känner igen varandras talröster, kan vi skilja operasångare åt genom deras klangfärg. Lyssnare kan också identifiera orkesterinstrument enbart genom deras klang. Kombinationen av olika klangfärger är en central del av orkestreningens konst.

Koloratur

Snabb och utsmyckad ornamentik i en solo-stämma, särskilt vanlig i 1700- och 1800-talets opera. Koloratur kräver stor rörlighet och ett brett, ofta högt röstomfång, och visar sångarens virtuositet genom upprepade melodiska figurer, snabba skalor, drillar och andra utsmyckningar.

Kör

Ett avsnitt i en opera där en större grupp sångare uppträder tillsammans, vanligtvis med orkester. De flesta körsatser omfattar minst fyra olika stämmor, från låg till hög, med flera sångare i varje stämme. Sångarna representerar ofta en specifik grupp på scenen - soldater, bönder, fångar och liknande. Kören kan fungera kommenterande eller moraliskt reflekterande, men också delta aktivt i handlingen.

Legato

Ett sätt att framföra musik där tonerna binds samman mjukt och utan avbrott. I ett legato-parti finns vanligtvis inga pauser mellan tonerna och inga tydliga ansatser; tonerna flyter in i varandra. Motsatsen är staccato, där tonerna spelas kort och åtskilda.

Libretto/Librettist

Operans text – allt som sägs eller sjungs av de medverkande. Fram till början av 1700-talet tonsatte kompositörer ofta redan existerande libretto, vilket innebar att samma text kunde få musik av flera tonsättare. Under 1700- och 1800-talen blev samarbetet mellan librettisten (textförfattaren) och kompositören allt vanligare. Vissa tonsättare, mest känt Wagner, skrev sina egna texter.

Lyrisk

Något som är känslösamt, mjukt och melodiskt. I musik och opera används ordet ofta om sånger eller stycken som uttrycker känslor som kärlek, längtan eller sorg på ett stillsamt och uttrycksfullt sätt.

Melodi

En följd av toner som bildar en igenkännbar helhet. Melodin är den del av musiken som lyssnaren kan nynna eller sjunga. I arior är det oftast sångaren som framför huvudmelodin, även om andra instrument också kan spela delar av den. I vissa fall, som i ensembler, kan flera melodier klinga samtidigt.

Ornamentik

Utsmyckningar av melodi, rytm eller harmonik som gör musiken mer uttrycksfull eller rikt dekorerad. Ornament kan vara noterade i partituret genom särskilda tecken eller improviseras av musikern.

Ouvertyr

Operans inledning – musiken som spelas innan handlingen börjar. Ouvertyren sätter stämningen och kan ge publiken en känsla för vad som kommer, om det är en komedi eller en tragedi, till exempel.

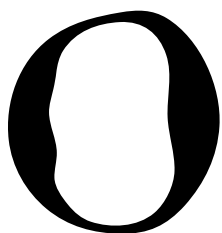
Tema och motiv*Tema*

Ett tema är en sammanhängande musikalisk idé som ofta känns som en ”hel melodi”. Den är vanligtvis lätt att känna igen och kan återkomma flera gånger i ett stycke, ibland i förändrad form. I opera kan ett tema till exempel vara kopplat till en viss känsla eller en viktig situation.

Motiv

Ett motiv är mycket kortare – det kan vara bara några toner eller en rytmisk figur. Det upprepas och utvecklas genom musiken och fungerar som en byggsten. Genom att variera motivet kan kompositören skapa sammanhang och igenkänning.

Om temat är meningen är motivet orden som meningen byggs av.

Till läraren

Välkommen till GöteborgsOperan!

Vi är så glada över att du och dina elever kommer till oss.

Vi har lång erfarenhet av att möta barn och ungdomar som tar del av scenkonst.

För oss är det mötet något av det viktigaste med vår verksamhet. Vi är måna om att ert besök hos oss blir så bra och givande som möjligt.

Här följer tips, information och riktlinjer som vi hoppas underlättar ert besök.

Förbered besöket

Vår erfarenhet är att publik som är förberedd får mer ut av föreställningen. Det gäller förstås även skolelever.

Två veckor innan besöket skickar vi ut lärarmaterial om uppsättningen. Använd gärna det som stöd i förberedelsearbetet.

Det viktigaste är att eleverna vet vad de ska se, vilken genre det är, hur lång föreställningen är och om paus ingår. Du och eleverna behöver även känna till förhållningsreglerna som vi har samlat här.

Kom i tid

Kom senast 15 minuter innan föreställningen börjar. Då hinner ni hänga av er i garderoben och hitta era platser i salongen.

Väskor och ytterkläder

Lämna väskor och ytterkläder i våra garderober. Det är kostnadsfritt. Handväskan får man ta med in i salongen. Men det är ganska trångt i salongen så jackor och väskor är i vägen om vi behöver utrymma.

Mat och dryck

Godis, mat eller dryck är inte tillåtet att ha med sig in i salongen. Däremot får ni gärna äta medhavd mat, godis och dryck i foajén före eller efter föreställningen.

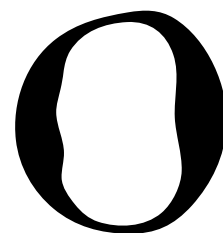
Sprid ut er i salongen

Lärare ska sitta mitt bland sina elever i salongen – det skapar lugn och ni kan svara på frågor. Är ni flera lärare så sprid ut er.

Mobilerna då?

Det är inte tillåtet att fota, filma eller ta upp ljud under föreställningen. Mobilerna ska vara avstängda. Ljuset från skärmarna stör andra i publiken och artisterna på scenen. Däremot får ni gärna fota och filma applådtacket.

fortsättning på nästa sida ►

Reaktioner

Vi tycker om att få reaktioner på våra föreställningar. Vi är vana vid applåder, utrop, kommentarer, skratt och tårar. Samtidigt värnar vi om att alla får en bra upplevelse – så väl övrig publik som artisterna på scenen. Om elevers uttryck går över gränsen kommer vår personal att agera. Vi utgår ifrån att du som lärare hjälper oss med det.

Gå ut under föreställning

Vi ser helst att ingen lämnar sin plats under pågående föreställning, men vi vet också att det kan finnas anledningar till att man ibland måste. Om du vet att du eller någon elev kommer att behöva lämna salongen under föreställningen, prata med våra värdar innan ni går in i salongen.

Paus

Pausen brukar vara ca 30 minuter. Några minuter innan föreställningen börjar igen ropas det ut i högtalarna att det är dags att ta plats i salongen. När det är fem minuter kvar av pausen ringer värdarna i en klocka. När föreställningen börjar stängs dörrarna till salongen.

Tillgänglighet

Samlad information som gäller tillgänglighet finns på GöteborgsOperan på opera.se/tillganglighet. Vill du förbereda er på GöteborgsOperans fysiska miljö finns bilder och information i vår Tillgänglighetsdatabas.

Har du frågor eller önskemål som rör tillgänglighet är du välkommen att kontakta oss – antingen via din kontaktperson eller enligt nedan.

Kontakt

Om du som lärare behöver mer information om våra föreställningar eller hur ett besök går till är du varmt välkommen att höra av dig. Vi hjälper gärna till.

Mejla till gruppbiljetter@opera.se eller ring 031-13 13 00.

Så här tar ni er hit

Både Göteborgs stad och Trafikverket har projekt i området som påverkar framkomligheten för alla trafikanter. Det påverkar restiden och framkomligheten även för gående. Var ute i god tid!

Alldeles intill operahuset finns busshållplatsen Operan och inom kort avstånd även buss- och spårvagnshållplatsen Lilla Bommen. Älvsnabben har också ett stopp nära oss. Nils Ericssons bussterminal och Centralstationen ligger på ca 10 minuters gångavstånd.

